

Monografija o Sloveniji in njenih pokrajinah

Leta 1998 so izšle *Geografija Slovenije* (več avtorjev, urednika akademik I. Gams in I. Vrišer), *Slovenija – pokrajine in ljudje* (več avtorjev, urednika D. Perko in M. Orožen Adamič) in *Geografski atlas Slovenije* (več avtorjev, uredniki J. Fridl, D. Kladnik, M. Orožen Adamič, D. Perko). Knjige so predstavljale temeljna geografska dela o tedaj še mladi slovenski državi. Med temeljna dela o Sloveniji lahko uvrščamo tudi knjigo *Slovenija – portret države* (K. Natek in M. Natek), ki je izšla leta 2008 in ob geografskih predstavi še zgodovinske, politične, gospodarske in turistične značilnosti ter zanimivosti v državi.

Ob koncu leta 2012, skoraj petnajst let po izidu prvih dveh del, smo ponovno dobili temeljno geografsko monografijo, ki na celostni način predstavlja sodobno Slovenijo in njene pokrajine. V primerjavi z geografijama iz leta 1998, kjer so bile občegeografske razmere Slovenije in njena regionalnogeografska podoba predstavljene s strani velike ekipe avtorjev v dveh ločenih enotah, ki sta izšli tudi pri različnih založbah, je knjiga *Slovenija in njene pokrajine* celovito delo le enega avtorja in združuje občegeografski in regionalni del geografije Slovenije. Zaradi tega je bistveno bolj koherentna in kompaktna celota, iz katere je jasno razvidna rdeča nit, ki jo je avtor zasledoval.

Jurija Senegačnika pozna slovenska geografska in širša javnost kot pisca zelo odmevnih geografskih učbenikov za srednje in osnov-

ne šole. Učbenika *Slovenija 1 – geografija za 3. letnik gimnazij* (Modrijan, 2008) in *Slovenija 2 – geografija za 4. letnik gimnazij*

(Modrijan, 2010) sta avtorju služila kot izhodišče za pripravo monografije *Slovenija in njene pokrajine*. Po vsebinskem obsegu, informativnosti, aktualnosti in bogastvu slikovnega gradiva pa ju daleč presega. Stična točka z učbeniki je avtorjeva težnja, da je delo strokovno korektno in neoporečno, vendar da hkrati lovi tudi ravnovesje s poljudnostjo. Avtorju je to v celoti uspelo, zato bo knjiga naletela na zelo širok krog bralcev in uporabnikov: od šolajoče mladine na vseh stopnjah izobraževanja do geografov in strokovnjakov ostalih prostorskih ved, z veseljem jo bodo v roke vzeli tudi izletniki in ljubitelji domo-

znanskega branja, ki jih preprosto zanimata pokrajina in država, v kateri živijo. Za širšo publiko bodo zanimive tudi številne vinjete z različnimi zanimivostmi in podrobnostmi, ki razkrivajo znana in manj znana dejstva, kraje, osebe, znamenitosti, dogodke in drugo, kar si pri obravnavi posameznih tematik in pokrajin zasluži še dodatno obravnavo.

Knjiga je sestavljena iz osmih temeljnih poglavij. Prvi dve sta namenjeni prikazu naravno- in družbenogeografskih značilnosti, ostalih šest pa predstavitvi petih velikih naravnogeografskih enot (makroregij) Slovenije (Alpskih, Predalpskih, Dinarskokraških, Obsredozemskih in Obpanonskih pokrajin) in zamejstva. Avtor je pri opisih izhajal iz

Jurij Senegačnik:
Slovenija in njene pokrajine.
Ljubljana: Založba Modrijan, 2012, 472 str.

najnovejših spoznanj geografije in tudi drugih prostorskih ved ter težil k zajemanju najnovejšega stanja v prostoru. To ni bilo vedno enostavno, saj se družbena, socialna in ekonomska podoba Slovenije v zadnjem času zelo hitro spreminja. Pri obravnavi posameznih pokrajin se ni izogibal niti omenjanju vidnejših slovenskih podjetij, čemur so se podobna geografska dela pred tem.

Pomemben prispevek monografije v zakladnico slovenske geografije, tako znanstvene kot šolske, sta tudi dodelava in nadgraditev naravnogeografske členitve Slovenije za potrebe šolske geografije, ki so jo pripravili K. Natek, D. Ogrin in I. Žibera in je izšla leta 2004 v knjižici *Teorija in praksa regionalizacije Slovenije*. Po kurikularni prenovi šolstva leta 2008 se je ta členitev uveljavila najprej v osnovni šoli, nato tudi v srednjih. Členitev je meje med velikimi naravnimi enotami (makroregijami) načrtala nekoliko drugače kot predhodne, opredelila je tudi enote srednje ravni (mezoregije), vendar le v smislu pokrajinskih tipov, in s seznamom enot nižje ravni tudi okvirno določila njihov obseg. Ni pa do konca dorekla imen enot

nižjega ranga (pokrajin) in načrtala meja med njimi. Prvi poskus konkretnega poimenovanja pokrajin znotraj na novo načrtanih enot srednje ravni je naredil Senegačnik v gimnazijskem učbeniku *Slovenija 2* (2010). V sodelovanju z D. Ogrinom in I. Žiberno je odprta vprašanja dorekel za potrebe te monografije, v kateri je nova členitev Slovenije na 47 pokrajin prvič objavljena in ji tudi sledi v regionalnem delu monografije. Objava členitve in njena kartografska upodobitev bosta odpravili marsikatero dilemo o pokrajinski pripadnosti tega ali onega kraja, ki se poraja šolarjem in tudi drugim.

Posebna vrednost knjige je bogata kartografska, grafična in slikovna oprema, ki vsebinsko dopolnjuje napisano in hkrati poskrbi za večjo nazornost. Avtor je izbral najboljše gradivo, ki ga je že uporabil pri svojih geografskih učbenikih, in dodal veliko novega. Velika večina fotografij je avtorjevih in so rezultat sistematičnega terenskega raziskovanja Slovenije, zelo veliko jih je narejenih iz zraka, kar nazornost še povečuje.

Darko Ogrin

Odkrili Zemlji podobni planet v bivalnem območju zvezde • Naše nebo

Odkrili Zemlji podobni planet v bivalnem območju zvezde

Mirko Kokole

Vesoljski teleskop Kepler je nedvomno najuspešnejši iskalec planetov zunaj našega osončja. Z njegovo pomočjo so do danes odkrili že skoraj štiri tisoč zvezd, ki imajo verjetno okoli sebe tudi planete. Nedavno so astronomi s posebno statistično analizo podatkov potrdili obstoj planetov oziroma bolj natančno planetarnih sistemov okoli več kot sedemsto zvezd. Tako se je število potrjenih planetarnih sistemov povzpelo na 1.700 in

večina teh nima le enega planeta, ampak cel planetarni sistem.

Tako ni posebej presenetljivo, da so 17. aprila astronomi potrdili odkritje prvega planeta, ki ima maso, zelo podobno masi Zemlje, in se nahaja v bivalnem območju zvezde. Ime planeta je Kepler-168f, ki se nahaja okoli majhne rdeče zvezde iz družine rdečih pritlikavk. Poleg planeta Kepler-